

Mõtteid uuest koolisüsteemist

Selleks et anda meie tööstusele ja põllumajandusele tööd austavaid ja teadmistega varustatud töötajaid, on vaja muuta senist koolisüsteemi. Uue kooli projekti üldraamatu arutluse käigus leitakse õiged suunad koolisüsteemi ümberkorraldamiseks, arvestades iga liiduvabariigi ja majanduslik-geograafilise võõndi iseärasusi.

Meil Eesti NSV-s on seoses koolireformiga esile kerkinud kaks põhilist küsimust: kas koolikohustuse kehtestamine seitsmendast või kaheksandast eluaastast ja kas kohustusliku kaheksa- või üheksa-aastase alghariduse andmine.

Kui lähtuda põhimõttest, et iga üldharidusliku kooli lõpetanu peab siirduma kohe tootvale tööle olenemata sellest, kas ta jätkab õpinguid või ei jätkaks, siis on vajalik, et kooli lõpetanu omaks teoreetiliste teadmiste kõrval küllaldaselt praktilisi kogemusi ja oleks ühtlasi füüsiliselt võimeline kõiki tööprõtsesse edukalt täitma.

Oleks loomulik, et lõpuklassi õpilane viibiks pool õppeaastast tootmispraktikal. Võimalusi selleks on olemas nii maal kui ka linnas. Tavaliselt on maal ühe või kahe sovhoosi-kolhoosi territooriumil üks üldhariduslik kool, mille lõpuklassi õpilaste arv ulatub 20–30-ni. Ei tarvitse praktikumi nii seada, et see toimuks korraga ühel alal. Õpilased võib jaotada erialastesse

gruppidesse ja suunata farmidesse, töökodadesse, transporti jne. Tuleks arvestada ka õpilaste soovet, kes on teinud elukotse valiku, ja võimaldada põhiline aeg praktikumist soovitud erialal (näiteks lüpsjana, elektrikuna, trealana). Õppepraktika võib olla jaoatund ka üksikuteks osadeks. Põllutõõde praktikum võib toimuda sügisel (koristustööd) ja kevadel (külvitööd). Praktikumi ajal on õpilane ettevõtte vastava ala töõtaja järelevalve all, kes annab koos vastava ala juhtiva töõtajaga tema töö kohta hinnangu. Vähemalt rahuldavalt sooritatud praktikumi järel toimuvad lõpueksamid.

On vajalik et õpilane omandaks õppeprogrammi teadlikult, saaks aru õpitava aine sisust, mitte aga selle mehaaniliselt pähe tuubiks ilma sellest aru saamata, nii nagu seda praegu küllaltki esineb suure hulga õpilaste juures. Sellepärast peab koolikohustus algama kaheksandast eluaastast, et kõrvaldada eelpool mainitud puudus, ja kestma üheksa aastat, et tagada kooli lõpetanu füüsiline valmisolek tootvaks tööks. Kooli lõpetanu, seitsmeteist-aastane noormees või neiu, on füüsiliselt täiesti arenenud, omab küllaldaselt vastutustunnet oma tööülesannete täitmisel ja temas on välja kujunenud kindel eesmärk elukotse valikul.

Tähtis koht õppeprogrammis

peab olema elektrotehnika õpetamisel. Meie ei oska ette kujutada tulevikus ühtegi tootmisprõtsessi, kus poleks rakendatud elektritõõri. Elekter tungib üha enam ka inimese kodusesse majapidamisse.

Uue kooli õppeprogramm ei pea andma noorele teadmisi üksnes tootmistõõ jaoks, vaid samavõrd-selt ka inimese isikliku elu nõuetet rahuldamiseks. Muusika, kunst ja kirjandus peavad inimest lähendamaloodusele ja elule, peavad rikkastama teda sisemiselt. Selliseit loome igakõõlgelt arenenud ja kultuurse inimese.

Meil ei tohi enam olla saamatuid töõtajaid, töõdistsipliini ja ayaikukorra rikkujaid, sihitult ringitõõlvuivad vaba aja veetjaid ja ehamuõõvaid kodusid.

Kõik selle peab lahendama uus koolisüsteem.

A. ALLIK,
Kulna 7-kl. kooli direktor